

REPUBLIKA E SHQIPERISE

MEMORANDUM BASHKËPUNIMI

MIDIS

**ORGANIT KOMBËTAR TË INVESTIGIMEVE TË INCIDENTEVE DHE
AKSIDENTEVE AJRORE NË AVIACIONIN CIVIL TË REPUBLIKËS SË
SHQIPËRISË**

DHE

**DREJTORISË SË PËRGJITHSHME TË POLICISË SË SHTETIT TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË**

LIDHUR ME

**BASHKËPUNIMIN DHE ASISTENCËN NË RASTIN E NJË
INCIDENTI/AKSIDENTI TË RËNDË NË FUSHËN E AVIACIONIT CIVIL**

Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit dhe Organi Kombëtar të Investigimeve të Incidenteve dhe Aksidenteve Ajrore në Aviacionin Civil të Republikës së Shqipërisë të quajtura në vijim si "palët" :

Në përputhje me pikën 4 të VKM nr. 686, datë 02.06.2010 "Për krijimin e Organit Kombëtar të Investigimit të aksidenteve/incidenteve ajrore në aviacionin civil", si dhe nenit 46 të ligj nr. 9749, datë 4.6.2007 "Për Policinë e Shtetit", duke respektuar dhe zbatuar, të drejta dhe detyrimet përkatëse të njohura nga kuadri ligjor i Republikës së Shqipërisë

Me dëshirën për të zhvilluar dhe forcuar marrëdhëniet bashkëpunuese në kuadër të ndihmes reciproke dhe asistencës në kuadër të realizimit të objektit të këtij Memorandumi Bashkëpunimi

RANË DAKORD SI VIJON

1. PËRKUFIZIME

AAC - Agjensia e Aviacionit Civil

AC - Aviacioni Civil

ANTA - Agjensia Nacionale e Trafikut Ajror

DPPSH - Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit

IND - Inspektori Në Detyrë

SHK - Specialist i Hetimit të Krimit (Kunder Akteve Terroriste)

MLP - Mjeku Ligjor Përgjegjës

RSH- Republika e Shqipërisë

TIA - Tirana International Airport

OBR - On Board Recording

OKIIA - Organi Kombëtar i Investigimit të Incidenteve/ Aksidenteve

2. OBJEKTI

Ky Mermorandum Bashkëpunimi përcakton masat procedurale për bashkëpunim dhe asistencë midis Palëve në përputhje me legjislacionin e RSH-së në rastin e një incidenti/ aksidenti të rëndë në fushën e AC

3. QËLLIMI

3.1 Qëllimi i këtij memorandumi është rritja e efikasitetit në kryerjen e detyrës e të dy Palëve, në rast të një incidenti/ aksidenti të rëndë duke:

a) njohur ngjashmërinë e qëllimit të OKIIA dhe DPPSH për të përmirësuar sigurinë e popullsisë dhe në të njëjtën kohë duke pranuar metodat të ndryshme që Palët përdorin për t'ia arritur këtij qëllimi

b) minimizuar dyfishimin e mundimit dhe shmangien e një konflikti të mundshëm pa çënuar pavarësinë dhe funksionin e Palëve dhe për të inkurajuar një atmosferë konsultimi dhe bashkëpunimi për të siguruar që Palët të jenë të afta të kryejnë një investigim të saktë.

3.2 Terminologjia dhe nocionet e përdorura në këtë dokument, kanë të njëjtin kuptim ashtu si përshkruhet në legjislacionin e RSH-së.

3.3 Nuk është qëllimi i palëve në këtë Mermorandum Bashkëpunimi të krijojnë detyrime ligjore ndërmjet Palëve përveç atyre të parashtruara në këtë Mermorandum Bashkëpunimi.

3.4 Inspektorët e OKIIA kryejnë investigime teknike në fushën e AC. Qëllimi i çdo investigatori të OKIIA është parandalimi i aksidenteve në të ardhmen, nëpërmjet konstatimit të shkaqeve dhe rrethanave të aksidentit. Investigimi i OKIIA nuk ka për qëllim përcaktimin e përgjegjësisë dhe fajit.

3.5 Investigimet e OKIIA do të jenë në tre faza të ndryshme. Pasi të marrë njoftimin për një aksident, OKIIA do të vendosë se çfarë nivel reagimi është i nevojshëm. Ndodh shpesh që këto faza të mbivendosen dhe në rast të aksidenteve madhore mund të zhvillohen njëkohësisht.

1. Fazat e investigimit janë si mëposhtë:

- a) **Investigim Administrativ.**
Në disa aksidente investigimi i Operatorit, Stafit, ANTA, AAC ose TIA mund të jetë i mjaftueshëm. Ky hetim mund të bëhet me korrespondencë ose me telefon.
- b) **Shqyrtimi paraprak**
Shqyrtimi paraprak është faza e parë e një hetim të plotë. Qëllimi i tij është të identifikojë shkaqet dhe rrethanat e një aksidenti dhe të vlerësojë nëse plotësohen kriteret e nevojshme për të nisur një Investigim të plotë. Nëse në këtë fazë vendoset se nuk ka nevojë për një hetim të mëtejshëm, atëherë do të njoftohen të tërë Palët e përfshira.
- c) **Investigim i Plotë**
Një ekzaminim paraprak mund të tregojnë se një hetim i plotë është i nevojshëm për të përcaktuar shkaqet e aksidentit. Ashtu si në një shqyrtim paraprak, inspektori do të vazhdojë të mbledhë prova dhe të marrë në pyetje dëshmitarët, ose në raste fataliteti të afërmit.
Inspektori do të hyjë në detaje sa më shumë që të jetë e mundur dhe e nevojshme për të qenë në gjendje që të japë një raport të plotë dhe rekomandimet përkatëse për PARREZIKSHMËRINË.

4. MIRËKUPTIM I NDËRSJELLË

4.1 OKIIA pranon rolin e rëndësishëm të DPPSH në interesin publik dhe nevojën e saj që të jetë në gjendje të testoj çdo provë që vjen para tij në mënyrë të drejtë dhe të paanshme, në përputhje me e rolin legjitim, sipas legjislacionit të RSH-së.

4.2 DPPSH pranon rolin e rëndësishëm të OKIIA në interesin publik , bazuar në legjislacionin e RSH-së dhe nevojën e IND për të hetuar çështjet e sigurisë e transportit deri në maksimumin e mundshëm për të dhënë kontributin më të mirë për sigurinë në të ardhmen.

4.3 Secila palë duhet të krijojë një grup pune për të planifikuar dhe zbatuar shkëmbimet teknike dhe bashkëpunimin ndërmjet Palëve në fushën e investigimit të incidenteve/ aksidenteve në AC . Këto shkëmbime teknike do të përfshijnë diskutime që synojnë thellimin e njohjes së aftësive investigative të Palëve, si dhe qëllimin e shtrirjes së çdo ndihme që mund të sigurohet në kushte të caktuara.

4.4 Shkëmbimi i bashkëpunimit midis palëve duhet të mbuloj gjithashtu edhe trajnim të përshtatshëm për stafin investigues duke përfshirë këtu edhe pjesëmarrjen në kurse trajnimi.

5. DETYRAT DHE PËRGJEGJËSITË

5.1 OKIIA do të njoftojë DPPSH sa më shpejt të jetë e mundur, pasi të jetë marrë një vendim për të nisur apo për të ndërprerë një hetim.

5.2 Palët do të qëndrojnë në kontakt lidhur me çdo incident/aksidenti që po hetohet nga të dy palët me qëllim që:

a) të shmangin dyfishimin e panevojshëm të përpjekjeve

b) të kërkojnë të bien dakord mbi procedurat e hetimit

5.3 Palët janë në dijeni të proceseve hetimore të njëri-tjetrit dhe secili do të punojë për të shmangur ndërhyrjen në efikasitetin e investigimit të njëri-tjetrit.

5.4 Menjëherë pas fillimit të një hetimi nga ana e OKIIA, në bazë të juridiksionit të njohur dhe përcaktuar nga legjislacioni në fuqi, OKIIA i kërkon me shkrim DPPSH të këshillohet (t'i merret opinion) përpara mbajtjes së një konference sipas këtij memorandumi.

5.5 Investiguesit e OKIIA kanë kompetencë të investigojnë aksidente që përfshijnë ose ndodhin në bord të Operatorëve Shqipëtarë kudo në botë dhe të të gjithë operatorëve të çfarëdo kombësie qofshin në territorin e RSH-së. Këto kompetenca lejojnë ata që të hyjë në çfarëdo ndërtesë në RSH-së (TIA, ANTA, AAC), ose në bordin e ndonjë operatori Shqipëtar në mbarë botën, si dhe në bordin e çdo Operatori tjetër që është në hapësirën territoriale të RSH-së, me qëllim që të bëjë kontrollin ose inspektimin ashtu si inspektori e konsideron të nevojshme. Inspektorët e OKIIA kanë të drejtë të marrin në pyetje.

5.6 IND është anëtar i grupit të OKIIA i cili do të drejtojë Shqyrtimin Paraprak dhe çdo hetim të mundshëm që do të kryhet në vendngjarje. Ai është përgjegjës për ndjekjen e ngjarjes dhe për bërjen e një raporti të shkruar. IND do të zgjidhet në varësi të specifikave të aksidentit duke marrë në konsideratë fushën e tij të ekspertizës.

5.7 Policia kryen investigime aty ku ka dyshime që mund të lindin vepra penale. Përgjegjësia e policisë është që të mbrojtë jetën dhe pronën, të parandalojë dhe hetojë veprat penale dhe të vërë shkelësit para drejtësisë. Ata gjithashtu kanë një rol të menjëhershëm në skenën e një incidenti për të ruajtur rendin publik dhe të rivendosin normalitetin sa më shpejt të jetë e mundur dhe për të siguruar e ruajtur provat.

5.8 Kompetencat e policisë janë të përhapura dhe janë të përfshira në një numër të akteve dhe nënakteve ligjore. Kompetencat e arrestimit, marrjes në pyetje dhe mbledhjes së provave aty ku është kryer një vepër penale i takojnë policisë. Në raste të tilla ose në raste të një aksidenti me pasoja të rënda, KIP do të ndërmarrë një hetim të plotë.

6. ÇËSHTJE LIDHUR ME VENDNGJARJEN E AKSIDENTIT

6.1 IND duhet të prezantohet sa më shpejt të jetë e mundur me KIP në vendngjarje.

6.2 IND duhet të njoftohet për çdo zhvillim lidhur me aksidentin dhe të përfshihet në të gjitha seancat e paraqitjes së gjendjes nga IP tek KIP.

6.3 DPPSH garanton që skena aksidentit apo rrënojave do të rrethohet e do të ruhet e paprekur sa më shpejt të jetë e mundur. DPPSH gjithashtu garanton që numri i njerëzve tek apo përreth mbeturinaeve do të mbahet në një minimum absolut. Prova të rëndësishme mund të shkatërrohen nga njerëzit që mund të levizin rrënojat me qëllim të mirë ose duke lëvizur materialet nga pozitat e tyre origjinale. Është përgjegjësi e policisë për të ruajtur rrënojat dhe të ofrojë siguri fillestare për këtë vendngjarje. Niveli ruajtjes së dhe sigurisë së vendngjarjes duhet të rishikohet gjatë hetimit dhe në veçanti në takimin e parë midis IND dhe KIP. Menjëherë pas kalimit të fazës së emergjencës, skena duhet të ruhet e paprekur sa më shumë të jetë e mundur deri në mbërritjen e IND.

6.4 KIP pranon që është e arsyeshme që IND dhe stafi i tij të hyjnë në vendngjarje në mënyrë që IND të kryejë detyrën e tij më së miri në përputhje me ligjin.

6.5 Të dyja Palët bien dakord për mbrojtjen dhe ruajtjen e provave në vendngjarje derisa çdo palë të ketë kohën e mjaftueshme për të kryer ekzaminimin e plotë të vendngjarjes.

6.6 Në shumicën e rasteve OKIIA do të lëshojë një urdhër mbrojtjeje për vendngjarjen duke kërkuar që provat nuk duhet të lëvizin përveç se me lejen e IND. Megjithatë, në rrethanat kur OKIIA nuk është në vendngjarje dhe konsiderohet nevojshme, do t'i jepet autoritet personit ose organizatës që do të konsiderohet se do të jetë në pozitën më të mirë për mbrojtjen dhe ruajtjen e provave. Kur KIP do t' i jepet ky autoritet, ai do të diskutojë me IND në telefon mënyrën më të mirë për të ruajtur vendngjarjen e aksidentit dhe provat në vendngjarje.

6.7 Përveç rasteve që referohen në pikën 8 të këtij Memorandumi Bashkëpunimi, personat që ndihmojnë KIP nuk duhet të lëvizin asnjë provë (dëshmuere ose ndryshe). KIP pritet të mos kryejë asnjë veprim ose të trajtojë të gjitha sendet (dëshmuere ose çdo lloj tjetër), duke përfshirë çfarëdo pajisje regjistrimi, pa lejen e IND.

6.8 Aty ku është e nevojshme të prishen provat me qëllim heqjen trupave nga rrënojat, pritet që personat të cilët ndihmojnë MLP, aty ku është e mundur, të regjistrojnë të dhënat para se të ndërmarrin këto veprime dhe t'ia vënë në dispozicion të IND ose OKIIA.

6.9 Të dyja palët bien dakord se para se provat e secilës palë të hiqen nga vendngjarja për shqyrtim ose testim të mëtejshëm, IND dhe KIP do të njoftohen si me natyrën e përgjithshme të ekzaminimit, gjithashtu edhe me rezultatet e tij.

6.10 Siguria e personelit në vendngjarje është e rëndësishme për gjitha Palët dhe si rrjedhim është dhe detyrë e tyre respektive që të marrin masa për sigurimin e jetës së stafit respektiv. Në mënyrë që të sigurohet një nivel i lartë sigurie, është shumë e rëndësishme që Palët të koordinojnë aktivitetet e tyre në çdo kohë.

6.11 IND do të njoftojë KIP kur OKIIA do të jetë dakort të heqë bllokimin e vendngjarjes.

7. AKSESI I PROVAVE TË MBROJTURA ME URDHËR

7.1 Kur ka një urdhër për mbrojtje të provave në një vendngjarje aksidenti¹, për shembull, për të parandaluar largimin e regjistruarit fluturimit nga rrënojat, aktivitetet e atyre personave që ndihmojnë KIP në identifikimin dhe largimin e personave të vdekur në vendin e aksidentit, mbulohen nga legjislacioni në fuqi. Kjo do të thotë se nuk është e nevojshme të merret leje nga IND për të prishur provat në bazë të urdhrit të mbrojtjes, duke siguruar që veprimet e personave që ndihmojnë KIP ishin të nevojshme për identifikimin dhe largimin e personave të vdekur.

8. PYETSORËT DHE DEKLARIMET E LIRA

8.1 Ekipi investigues i OKIIA do të ketë përparësi në marrjen në pyetje të çdo personi të përfshirë ose të lidhur me një aksident. Intervista e policisë, nëse kryhet nën ruajtje dhe / ose regjistrohet në video, në asnjë mënyrë nuk do të ndikohet apo dëmtohet vlefshmëria e saj në një gjykatë, sepse ajo ka ndodhur pas një interviste të kryer nga IND.

8.2 Gjatë një hetimi, një inspektor i OKIIA mund të marrë në pyetje çdo person të lidhur me një aksident, në veçanti ata të përfshirë në aksident ose dëshmitarë të aksidentit. Qëllimi i marrjes në pyetje nga një inspektor i OKIIA, është të identifikojë shkaqet dhe rrethanat, në mënyrë që të jetë në gjendje të nxjerrë rekomandimet dhe mësimet e sigurisë, me qëllim përmirësimin e sigurisë së AC.

8.3 Policia mund të marrë në pyetje këdo që konsiderohet si dëshmitar i një aksidenti dhe gjithashtu çdo person tjetër i cili mund të ketë informacione që kanë lidhje me hetimin e policisë. Qëllimi i marrjes në pyetje të policisë është të përcaktojë të vërtetën, të identifikojë shkakun e aksidentit dhe përcaktojë nëse është kryer veprë penale, duke e pasqyruar në referimin e veprës penale që i dërgon Prokurorisë dhe IML.

8.4 Jo të gjitha provat e mbledhura nga inspektorët e OKIIA mund të zbulohen. Kjo vlen kryesisht për marrjet në pyetje. Më e rëndësishmja, OKIIA nuk mund të japë çdo deklaratë të bërë nga dëshmitarët në një pyetësorë apo shënimet e inspektorëve që kanë të bëjnë me marrjen në pyetje². Në rastet e tjera, këto mund të merren vetëm me urdhër gjykatë.

9. AKSESI I PROVAVE FIZIKE NGA TË DY PALËT

¹ Urdhër ky i lëshuar nga Prokuroria ose OKIIA

² Përiashtuar këtu rastet kur çënohet siguria publike

9.1 Përcaktimi i një rruge efikase për ruajtjen dhe përdorimin e provave është e nevojshme. Gjithashtu tek provat duhet të kenë akses të dy Palët e përfshira në investigim.

9.2 Në raste të veçanta DPPSH, për qëllime hetimi, i kërkon me shkrim OKIIA, provat fizike që mbahen nga OKIIA. OKIIA bie dakort të vërë në dispozicion të DPPSH provat fizike për aq sa e lejon ligji duke:

a) i siguruar materialin në bazë të një kërkesë nga DPPSH kur ky material nuk i nevojitet më OKIIA

b) i siguruar akses të materialeve për vëzhgimin / vlerësim nga KIP nën mbikëqyrjen e IND, duke përfshirë krijimin e mundësisë për DPPSH që të shohë testimin dhe ekzaminimin e kryer ose koordinuar përmes OKIIA

9.3 OKIIA do të informojë KIP atëherë kur OKIIA synon që të ndër marrë ekzaminimin e provave fizike që mund të ndryshojnë statusin apo funksionimin e këtyre provave .

10. AKSES I KIP NË PROVAT TEKNIKE

10.1 Inspektorët e OKIIA duhet të kenë kontroll mbi menaxhimin e të gjitha provave teknike. Ekspertiza e tyre dhe njohuritë e skenave të aksidenteve dhe në veçanti e infrastrukturës të të gjitha llojeve të avionëve do të mundësojë ata të identifikojnë dhe të mbledhin provat teknike me shpejtësi dhe duke shkaktuar dëme minimale gjatë largimit të tyre nga vendi. Kur ndonjë provë teknike është marrë në kujdestarinë dhe kujdesin e OKIIA, do të sigurohen parimet e ruajtjes së provave.

10.2 Inspektorët e OKIIA do të mbajnë shënime mbi mënyrën e levizjes, spostimit apo ekzaminimit të provave, në mënyrë që nëse i nevojiten KIP, të jetë e mundur vënia e tyre në dispozicion të tij. Në raste të veçanta KIP mund t'i kërkojë IND sqarime mbi shqyrtimin dhe ruajtjen e integritetit të provave.

10.3 OKIIA do të vërë në dispozicion të KIP rezultatet e çdo testimi që do t'u bëhet provave teknike. Në të njëjtën mënyrë, KIP do të vërë në dispozicion të IND çdo rezultat testimi që policia ka bërë lidhur me ngjarjen në fjalë. Kjo do të përfshijë testimet mjeko-ligjore, si dhe çdo testimi fizik të personave, ku testohet fryma apo ndonjë analizë tjetër që lidhet me gjakun, urinën ose të drogës.

10.4 Në rast se KIP i nevojitet akses në OBR për qëllime hetimi, atëherë KIP duhet ti drejtohet Drejtorit të Përgjithshëm të OKIIA me një kërkesë me shkrim.

11. AKSESI I IML NË INFORMACIONE TË REZERVUARA

11.1 Në rastet kur kërkohet akses në informacion të rezervuar , një kërkesë me shkrim ku ka një përshkrim të detajuar të llojeve të informacionit të kufizuar që

është duke u kërkuar duhet të dërgohet tek Drejtori i Përgjithshëm i OKIIA, i cili përmbush aq sa është e mundur nga kjo kërkesë. Një kërkesë e përgjithshme për "të gjitha informatat në zotërim të OKIIA" nuk do të merret në konsideratë.

11.2 OKIIA do të përpiqet që të mbaj të informuar KIP, atëherë kur të jetë e mundur, mbi ecurinë e hetimit të OKIIA dhe llojet e informatave që janë marrë nga OKIIA (duke përfshirë informacionin që është planifikuar të mblidhet), gjatë një hetimi të OKIIA me të cilin lidhet një hetim i KIP.

12. KOORDINIMI

12.1 Personi i kontaktit në OKIIA për zbatimin e këtij Memorandumi Bashkëpunimi është:

Inspektori në Detyrë

Rruga "Pashko VASA" 13/6

Tel.: +355 4 2244 472(Zyrë) +355 69 60 60 022 (Celular)

Fax: +355 4 2244 473

E-mail: info@okiiia.gov.al

12.2 Personi i kontaktit në DPPSH për zbatimin e këtij Memorandumi Bashkëpunimi është:

Sektori Kunder Akteve Terrorite/DPPSH

Salla operative DPPSH 0694110196

13. PRINCIPET BAZË TË MEMORANDUM BASHKËPUNIMI

13.1 Palët sigurojnë që do të ndërmarrin hapa të arsyeshëm që i gjithë stafi i tyre të familiarizohet me termat dhe kushtet e këtij Memorandumi Bashkëpunimi.

13.2 Palët mund ta ndryshojnë këtë Memorandum Bashkëpunimi në çdo moment duke rënë dakort midis tyre. Çdo ndryshim duhet të bëhet me shkrim dhe do të jetë një shojë e këtij memorandumi dhe hyn në fuqi në datën që bihet dakort në shtojcë.

13.3 Secila palë në çdo moment mund të shprehë me njoftim me shkrim qëllimin e saj për prishjen e këtij Memorandumi Bashkëpunimi. Memorandumi do të përfundojë në datën e caktuar në njoftim.

13.4 Ky Memorandum Bashkëpunimi hyn në fuqi menjëherë në datën që nënshkruhet nga të dy palët

Drejtor i Përgjithshëm i OKIIA:
Dipl.Ing. Arben XHIKU

Drejtor i Përgjithshëm i DPPSH:
Hysni BURGAJ